

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه پیام نور

دانشکده علوم انسانی

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه کارشناسی ارشد تربیت بدنی و علوم ورزشی

عنوان

شناسایی توانمندی های گردشگری ورزشی استان گلستان

دانشجو

عبد الحمید زیتونلی

استاد راهنما

دکتر حبیب هنری

استاد راهنمای همکار

دکتر ابوالفضل فراهانی

اسفند ماه ۱۳۸۶

کتابخانه تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی

۱۳۸۶ / ۲ / ۱۸

۱۰۵۰۶۹

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
جمهوری اسلامی ایران

دانشگاه پیام نور

دانشگاه جامع پیام نور استان تهران

تاریخ
شماره
پیوست

((تصویب نامه))

پایان نامه تحت عنوان :

"شناسایی توانمندی های گردشگری ورزشی استان گلستان"

تاریخ دفاع: ۸۶/۱۲/۱
نمره: ۲۰
درجه: عالی

اعضای هیات داوران :

نام و نام خانوادگی	هیات داوران	مرتبۀ علمی	امضاء
۱- جناب آقای دکتر حبیب هنری	استاد راهنما		
۲- جناب آقای دکتر ابوالفضل فراهانی	استاد مشاور		
۳- جناب آقای دکتر محمود گودرزی	استاد داور		
۴- سرکار خانم دکتر آذر آقاباری	نماینده گروه		

۸۶ / ۱۲ / ۱۵

تهران خیابان انقلاب
خیابان استاد نجات الهی
نیش خیابان سپند پلاک ۲۳۳
تلفن: ۸۸۸۰۱۰۹۰
پورتک: ۸۸۹۰۳۱۵۸
پست الکترونیکی:
info@Tehran.pnu.ac.ir
نشانی الکترونیکی:
http://www.Tehran.Pnu.ac.ir

تشکر و قدردانی

با حمد و سپاس بی پایان از توانای مطلق و گرداننده هستی، پروردگار متعال که مرا در برآوردن این آرزو کامیاب نمود تا آنچه را که در مکتب استادان بزرگوار از راه تحصیل آموخته ام در این مختصر تقدیم نمایم. در ابتدا وظیفه خود می دانم تا از کلیه افرادی که به نوعی در مراحل مختلف تحقیق یاری ام داده اند تقدیر و تشکر نمایم:

از جناب آقای دکتر حبیب هنری به عنوان استاد راهنما، که زحمات فراوانی را در به ثمر نشستن این تحقیق متحمل شده اند سپاس گذاری می نمایم.

از جناب آقای دکتر ابوالفضل فراهانی به عنوان استاد مشاور، که همیشه در طول تحصیل نیز مشوق بنده بوده و من را راهنمایی می کردند سپاسگزارم.

از راهنمایی های ارزنده اساتید محترم سرکارخانم دکتر آذر آقاییاری و جناب آقای دکتر محمود گودرزی نیز کمال تشکر را دارم.

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
	فصل اول : طرح تحقیق
۱	مقدمه
۲	۱-۱- بیان مسئله
۴	۲-۱- ضرورت و اهمیت تحقیق
۶	۳-۱- اهداف تحقیق
۶	۴-۱- سئوالات تحقیق
۶	۵-۱- فرضیات تحقیق
۷	۶-۱- موانع و محدودیت های تحقیق
۷	۷-۱- فواید تحقیق
۷	۸-۱- واژه ها و اصطلاحات فنی
	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۹	مقدمه
۱۰	۲- ۱: معرفی استان گلستان
۱۰	۲- ۱-۱: موقعیت طبیعی و جغرافیایی استان گلستان
۱۱	آب و هوای گلستان
۱۱	ناهمواری های استان گلستان
۱۲	۲- ۱-۲: توانمندی های توریسم ورزشی استان گلستان
۱۲	کوه ها
۱۲	دشت و جلگه های وسیع استان گلستان
۱۳	دریای خزر و سواحل زیبای آن
۱۳	جزیره آشوراده
۱۳	دریاچه و تالاب های استان گلستان
۱۴	رودها و سد های استان گلستان
۱۴	منطقه نیمه بیابانی شمال شرقی استان گلستان
۱۴	ورزش های سنتی استان گلستان
۱۵	استعداد و سوابق ورزشی استان گلستان
۱۶	۲- ۱-۳: جاذبه های گردشگری استان گلستان
۱۶	پارک های ملی و وحش استان گلستان
۱۷	آبشارهای استان گلستان
۱۸	دهکده های ییلاقی و توریستی استان گلستان
۱۸	اسکله های ساحلی استان گلستان

۱۸ بنا های قدیمی و تاریخی و فرهنگی
۲۰ اماکن مذهبی استان گلستان
۲۰ سوغاتی های استان گلستان
۲۰ ۴-۱-۲: قابلیت های توسعه توریسم ورزشی در استان گلستان
۲۲ ۲-۲: مبانی نظری تحقیق
۲۳ ۱-۲-۲: تعاریف و مفاهیم
۲۳ تعریف گردشگری
۲۴ تعاریف فنی گردشگری
۲۴ تعریف گردشگر
۲۶ انواع گردشگری
۲۷ گردشگری ورزشی
۲۷ گردشگر ورزشی
۲۸ انواع گردشگری ورزشی
۲۸ عناصر صنعت گردشگری
۲۹ ۲-۲-۲: رابطه محیط ، گردشگری و ورزش
۲۹ ۳-۲-۲: جاذبه ها و ارتباط آن با گردشگری
۳۱ ۴-۲-۲: اوقات فراغت و ارتباط آن با گردشگری
۳۳ ۵-۲-۲: ارتباط بین ورزش و گردشگری
۳۴ ۶-۲-۲: آثار اقتصادی توسعه گردشگری
۳۴ گردشگری و اشتغال
۳۵ گردشگری و درآمد
۳۸ ۳-۲: مروری بر تحقیقات انجام شده
۳۸ ۱-۳-۲: تحقیقات انجام شده در داخل کشور
۴۱ ۲-۳-۲: تحقیقات انجام شده در خارج از کشور
	فصل سوم: روش تحقیق و جمع آوری اطلاعات
۵۴ مقدمه
۵۴ ۱-۳: روش و طرح تحقیق
۵۴ ۲-۳: جامعه و نمونه آماری
۵۴ ۳-۳: روش نمونه گیری و تعداد نمونه
۵۵ ۴-۳: میزان اعتبار ابزار تحقیق
۵۵ ۵-۳: نحوه گردآوری اطلاعات
۵۵ ۶-۳: روش آماری تحقیق
۵۵ ۷-۳: متغیرهای تحقیق

فصل چهارم: یافته های تحقیق

۵۷	مقدمه
۵۷	۱-۴ : یافته های توصیفی
۵۷	۱-۱-۴ : فراوانی نمونه های آماری
۵۸	۲-۱-۴ : توصیف ویژگی های فردی و وضعیت تحصیلی نمونه های آماری
۶۰	۳-۱-۴ : یافته های پژوهش بر اساس پرسشنامه
۷۶	۲-۴ : یافته های استنباطی
فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری		
۷۹	مقدمه
۷۹	۱-۵ : خلاصه تحقیق
۸۲	۲-۵ : بحث و نتیجه گیری
۸۷	۳-۵ : پیشنهادات تحقیق
۸۹	منابع و مآخذ
پیوست ها		
۹۶	پرسشنامه
۹۹	چکیده انگلیسی

فهرست جدول ها

شماره صفحه	جدول ها
۲۸	جدول ۲-۱: عناصر گردشگری
۵۷	جدول ۴-۱: فراوانی نمونه های آماری (مسئولین ، گردشگران و مردم بومی استان)
۵۸	جدول ۴-۲: فراوانی ونسبت آزمودنی ها بر اساس جنسیت و تأهل
۵۹	جدول ۴-۳: فراوانی ونسبت آزمودنی ها بر اساس سن
۵۹	جدول ۴-۴: وضعیت تحصیلی آزمودنی ها
	جدول شماره ۴-۵: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۰	به سؤال ۱ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۶: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۰	به سؤال ۲ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۷: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۱	به اولویت اول ، سؤال ۳ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۸: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۱	به اولویت دوم ، سؤال ۳ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۹: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۱	به اولویت سوم، سؤال ۳ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۰: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۲	به سؤال ۴ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۱: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۲	به اولویت اول سؤال ۵ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۲: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۲	به اولویت دوم سؤال ۵ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۳: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۳	به اولویت سوم سؤال ۵ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۴: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۳	به سؤال ۶ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۵: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۴	به اولویت اول سؤال ۷ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۶: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۴	به اولویت دوم سؤال ۷ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۷: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۴	به اولویت سوم سؤال ۷ پرسشنامه

	جدول شماره ۴-۱۸: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۵ به اولویت اول سؤال ۸ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۱۹: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۵ به اولویت دوم سؤال ۸ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۰: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۵ به اولویت سوم سؤال ۸ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۱: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۶ به سؤال ۹ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۲: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۶ به سؤال ۱۰ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۳: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۶ به سؤال ۱۱ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۴: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۷ به سؤال ۱۲ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۵: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۷ به سؤال ۱۳ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۶: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۷ به سؤال ۱۴ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۷: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۸ به سؤال ۱۵ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۸: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۸ به سؤال ۱۶ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۲۹: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۸ به سؤال ۱۷ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۳۰: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۹ به سؤال ۱۸ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۳۱: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۹ به سؤال ۱۹ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۳۲: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۶۹ به سؤال ۲۰ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۳۳: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۷۰ به سؤال ۲۱ پرسشنامه
	جدول شماره ۴-۳۴: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها
۷۰ به سؤال ۲۲ پرسشنامه

۷۰	جدول شماره ۴-۳۵: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۲۳ پرسشنامه
۷۱	جدول شماره ۴-۳۶: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به اولویت اول سؤال ۲۴ پرسشنامه
۷۱	جدول شماره ۴-۳۷: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به اولویت دوم سؤال ۲۴ پرسشنامه
۷۱	جدول شماره ۴-۳۸: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به اولویت سوم سؤال ۲۴ پرسشنامه
۷۲	جدول شماره ۴-۳۹: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۲۵ پرسشنامه
۷۲	جدول شماره ۴-۴۰: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۲۶ پرسشنامه
۷۲	جدول شماره ۴-۴۱: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۲۷ پرسشنامه
۷۳	جدول شماره ۴-۴۲: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۲۸ پرسشنامه
۷۳	جدول شماره ۴-۴۳: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۲۹ پرسشنامه
۷۳	جدول شماره ۴-۴۴: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۳۰ پرسشنامه
۷۴	جدول شماره ۴-۴۵: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۳۱ پرسشنامه
۷۴	جدول شماره ۴-۴۶: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۳۲ پرسشنامه
۷۴	جدول شماره ۴-۴۷: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۳۳ پرسشنامه
۷۵	جدول شماره ۴-۴۸: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۳۴ پرسشنامه
۷۵	جدول شماره ۴-۴۹: توزیع فراوانی و درصد فراوانی پاسخ آزمودنی ها به سؤال ۳۵ پرسشنامه
۷۶	جدول ۴-۵۰ - داده های پرسشنامه برای فرضیه ۱ تحقیق
۷۶	جدول ۴-۵۱ - داده های پرسشنامه برای فرضیه ۲ تحقیق
۷۷	جدول ۴-۵۲ - داده های پرسشنامه برای فرضیه ۳ تحقیق
۷۷	جدول ۴-۵۳ - داده های پرسشنامه برای فرضیه ۴ تحقیق

جدول ۴-۵۴ - داده های پرسشنامه برای فرضیه ۵ تحقیق ۷۸

فهرست شکل ها

شماره صفحه	شکل ها
۱۰	عکس ۱-۲: نقشه جغرافیای استان گلستان
۵۶	شکل ۱-۴: توزیع فراوانی و درصد فراوانی نمونه های آماری
۵۹	شکل ۲-۴: توزیع فراوانی آزمودنی ها بر اساس وضعیت تحصیلی

شناسایی توانمندی های گردشگری ورزشی استان گلستان

هدف از این پژوهش، شناسایی توانمندی ها و جاذبه های گردشگری ورزشی استان گلستان و بررسی ارتباط بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی با اشتغال، درآمد و غنی سازی اوقات فراغت بود. داده ها با استفاده از یک پرسشنامه محقق ساخته (آلفای کرونباخ = ۰.۸۳) گردآوری گردید. جامعه آماری این پژوهش ۲۱۷ نفر بودند (۵۳ مسئول، ۷۴ گردشگر ورزشی و ۹۰ نفر مردم بومی). برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی (آزمون خی دو) بهره گرفته شد. محاسبات آماری توسط نرم افزار SPSS(ver.14) انجام گردید. یافته های پژوهش نشان داد: ۱- بین توانمندی ها و توسعه صنعت گردشگری ورزشی ارتباط معنی داری وجود دارد ($P < 0.01, X^2 = 203.5$). ۷۹٪ از جامعه مورد تحقیق، توانمندی های گردشگری ورزشی استان گلستان را برای توسعه این صنعت و گسترش انواع ورزش های آبی و ساحلی، کوه و برف و هوا، دشت و جلگه و ورزش های سنتی همچون سوارکاری توانمند دانسته اند. ۲- بین جاذبه ها و توسعه صنعت گردشگری ورزشی ارتباط معنی داری وجود دارد ($P < 0.01, X^2 = 186.1$). ۷۳٪ درصد از آزمودنی ها جاذبه های گردشگری (طبیعی، مذهبی و زیارتی، تجاری و صنعتی، تاریخی و ورزشی) استان گلستان را برای توسعه صنعت گردشگری ورزشی و جذب گردشگران توانمند دانسته اند. ۳- بین اشتغال و توسعه صنعت گردشگری ورزشی ارتباط معنی داری وجود دارد ($P < 0.01, X^2 = 192.9$). ۷۲٪ از آزمودنی ها توسعه صنعت گردشگری ورزشی را از بهترین و سریعترین راه های اشتغال مردم ذکر کرده اند. ۴- بین درآمد و توسعه صنعت گردشگری ورزشی ارتباط معنی داری وجود دارد ($P < 0.01, X^2 = 185.9$). ۷۷٪ درصد از آزمودنی ها توسعه صنعت گردشگری ورزشی را در درآمد مردم بومی استان و توسعه اقتصاد محلی تأثیرگذار دانسته اند. همچنین یافته ها نشان داد بین غنی سازی اوقات و توسعه صنعت گردشگری ورزشی ارتباط معنی داری وجود دارد ($P < 0.01, X^2 = 212.3$). ۸۴/۳ درصد از آزمودنی ها، توسعه صنعت توریسم ورزشی را که باعث افزایش زیرساخت ها و مکان های تفریحی و ورزشی در دریا و سواحل، کوه ها، بیابان ها، دشت ها و مکان های مستعد دورافتاده استان گلستان می شود، از مؤثرترین راه های غنی سازی اوقات فراغت مردم و گردشگران دانسته اند. به طور مثال یافته ها نشان داد که ورزش سنتی سوارکاری و ورزش پرطرفدار والیبال بر اشتغال، درآمد و غنی سازی اوقات فراغت مردم بومی استان گلستان نقش مثبت داشته است.

واژه های کلیدی: گردشگری - توانمندی - گردشگری ورزشی - استان گلستان

طرح تحقیق

مقدمه

قل سیرو فی الارض (قرآن کریم)

سفر نشانه ای از زندگی، حیات و رمز پویایی است و امروزه به عنوان یک ضرورت و نیاز انسان، بخشی از زندگی مردم را به خود اختصاص داده است. صنعت گردشگری^۱ و مسافرت به عنوان بزرگترین و متنوع ترین صنعت در دنیا به حساب می آید. بسیاری از کشورها این صنعت پویا را به عنوان منبع اصلی درآمد، اشتغال زایی، رشد بخش خصوصی و توسعه زیرساخت ها می دانند. صنعت گردشگری در سراسر دنیا، به ویژه در کشورهای در حال توسعه، که منابع دیگر اقتصادی مانند تولید یا استخراج منابع طبیعی ندارند، بسیار مورد توجه است. از این رو بسیاری از کشورها در رقابتی نزدیک و فشرده در پی افزایش بیش از پیش منافع و عواید خود از این فعالیت بین المللی اند [۱۵ و ۳]. معمولاً پنج اثر بسیار مهم اقتصادی ناشی از توسعه صنعت گردشگری عنوان می شود: ۱- ایجاد درآمد ارزی ۲- ایجاد درآمد برای دولت که تبلور آن در مالیات و عوارضی است که بر روی ساخت و سازها است یعنی منافی که دولت بر اثر توسعه فعالیت های گردشگری و توسعه فعالیت های مربوط به صنعت هتلداری عملاً عایدش می شود. ۳- مردمی که عملاً درگیر فعالیت های گردشگری هستند می توانند بهره های اقتصادی لازم را از این صنعت ببرند. ۴- نکته بعدی مربوط به اشتغال زایی است. به هر حال صنعت گردشگری این امکان را فراهم می کند که تعادل بهتری در بازار اشتغال به وجود بیاید. این موضوع بسیار مهمی است به خصوص در شرایط فعلی کشورمان. پنجمین اثر هم توسعه منطقه ای است. توسعه صنعت گردشگری دارای اثرات اجتماعی فرهنگی نیز هست [۱۱ و ۳]. هاوکینز و هودمن^۲، امروزه ورزش نیز یکی از صنایع بزرگ و مهم در دنیا است و افراد بسیاری در سراسر جهان در آن اشتغال دارند. همچنین ورزش یکی از متداول ترین عوامل ایجاد انگیزه برای گردشگران است و گردشگری ورزشی صنعتی است که از ترکیب دو صنعت گردشگری و صنعت ورزش پدید آمده است [۲]. هینچ و هیگام^۳ (۲۰۰۳) به عبارت دیگر یکی از فعالیت های مهم گردشگران در حین گردشگری است و گردشگری و مسافرت با انواع مختلف ورزش

1- Tourism industry

2- Hawkins & Hudman

3- Hinch & Higham

همراه است [۳۸ و ۲۸]. گرین و چالیپ^۱ (۱۹۹۸) گردشگری ورزشی به مانند بسیاری از صنایع دنیا مثل حمل و نقل، اتومبیل سازی و توریسم و غیره، در حال تبدیل شدن به صنعتی مجزا و مهم است، به طوری که بررسی ها نشان می دهد که از سال ۱۹۶۷ تا ۱۹۸۹ تمایل گردشگران برای شرکت در ورزش ۱۳۰۰ درصد رشد داشته است [۲۴]. گرین و چالیپ (۱۹۹۸) رشد و رواج روز افزون مسافرت های مرتبط با ورزش و رواج شیوه زندگی فعال باعث شده است که مردم حتی در مسافرت به ورزش علاقمند شوند [۲۴ و ۱۵]. لذا شهرهای مختلف جهان در بدست آوردن حق میزبانی بازی های المپیک و مسابقات قهرمانی جهان در رشته های ورزشی مختلف رقابت می کنند. کشور مانیز با قدمت تاریخی چندین هزار ساله و منابع فراوان و غنی جذب گردشگر، می تواند در این رقابت جهانی فعالانه شرکت کند و از این منبع سرشار، سهمی شایسته و درخور داشته باشد. لذا با توجه به توانمندی های بالقوه موجود در حوزه توریسم ورزشی در کشور برای جذب گردشگران ورزشی و توسعه این صنعت مهم، نیازمند یک راهبرد واقع بینانه و کاربردی مبتنی برنگرش علمی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی لازم است، تا بتوان به نحو احسن از گردشگری ورزشی و فرصت های آن برای رشد و توسعه ورزش و گردشگری کشور استفاده نموده و شرایط و فضای مناسب را برای آن فراهم نماییم.

۱-۱: بیان مسئله

امروزه یکی از انواع گردشگری که بسیار مورد علاقه و استفاده مردم دنیا واقع شده، توریسم ورزشی است. پیوند میان گردشگری و ورزش نوع جدیدی از گردشگری را ایجاد نموده که ساختار جدید و جامعی برای پر کردن اوقات فراغت و تفریح همراه با نشاط روحی و جسمی انسانها گردیده است [۲۳ و ۲۸]. برگزاری انواع مسابقات جهانی، ملی، منطقه ای انگیزه ای قوی برای حضور و شرکت مردم در محل برگزاری مسابقات است. المپیک و جام جهانی فوتبال که هر چهار ساله در یکی از کشورها برگزار می گردند، خود نمونه گویای این رخدادهای ورزشی هستند و تحولات عظیمی در همه ابعاد، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ورزشی میان کشورها ایجاد می نمایند. به نحوی که همه کشور های میزبان از چندین سال قبل اقدام به برنامه ریزی های جامع و کلان، جهت ساخت تاسیسات زیربنایی و

¹- Green & Chalip

روبنایی در کشور خود می نمایند. امروزه تلاش مسئولین و برنامه ریزان ورزشی به تخصصی کردن رشته ها و بومی سازی آنها می باشد. به نحوی که برخی کشورها با توجه به استعدادها و پتانسیل های موجود در کشور خود اقدام به ایجاد مراکز ورزشی با محوریت یک یا چند رشته ورزشی خاص می نمایند. مثل کشور کره که اقدام به برگزاری مسابقات ویژه در ورزش های رزمی خصوصاً تکواندو می نماید و یا کشورهایی که به لحاظ شرایط اقلیمی مناسب میزبان ورزش های زمستانی نظیر، اسکی، هاکی و نظایر آنها هستند، با ایجاد تأسیسات زیر بنایی فعالیت های گردشگری ورزشی توانسته اند قسمت عمده ای از درآمد سرانه ملی خود را از این طریق تأمین نمایند. شاید بهترین نمونه در این مورد کشورهای کوهستانی اروپای مرکزی، نظیر سوئیس و اتریش باشند [۲۷]. به این ترتیب هر کشوری با توجه به موقعیت جغرافیایی و بالتبع آن شرایط آب و هوایی خاص خود می تواند محل تولید و ارائه یک یا چند نوع خدمات ورزشی و به دنبال آن خدمات گردشگری باشد. افراد به سبب ماهیت اخلاقی و ویژگی های شخصیتی، همینطور توانایی های بدنی، تمایل به استفاده و بهره گیری از رشته ای مختلف ورزشی دارند، بر این اساس ممکن است گروهی به ورزش های آبی، دسته ای به به ورزش های زمستانی و بخشی به ورزش های هوایی و صدها نوع رشته ورزشی دیگر علاقه داشته باشند. کشور ما در کنار هزاران نوع جاذبه جهانگردی و تاریخی که منبع انرژی زا و قدرت دهنده به سیستم گردشگری اند، از لحاظ پتانسیل های لازم جهت راه اندازی فعالیت های مختلف ورزشی نیز در سطح بسیار مطلوبی قرار دارد. به نحوی که با توجه به شرایط متنوع اقلیمی، توانایی راه اندازی و ایجاد سایت های بسیار عظیم و مجهز ورزشی در نقاط مختلف کشور وجود دارد. لذا با توجه به اهمیت توسعه صنعت گردشگری و ورزش، این تحقیق در صدد است پتانسیل های بالقوه و بالفعل گردشگری ورزشی و جاذبه های استان گلستان را برای توسعه این صنعت، که باعث اشتغال، افزایش درآمد، بهبود شاخص های عدالت اجتماعی، ارتقاء سطح زندگی، رفاه عمومی و تعادل و توازن منطقه ای و تأثیر در غنی سازی اوقات فراغت مردم بومی استان و گردشگران می شود شناسایی و معرفی نماید. بی تردید استان گلستان به دلیل برخورداری از توانمندی های بیشمار (معروف به گنجینه اکوتوریسم ایران، ملقب به استان آبشاران، شرایط متنوع آب و هوایی (مدیترانه ای، نیمه خشک، نیمه مرطوب و مرطوب)، موقعیت خاص

جغرافیایی، سواحل بسیار زیبای دریای خزر و جزیره آشوراده، کوه های بلند پوشیده از برف البرز با صخره ها و پوشش گیاهی متنوع، وجود ناهمواری های جلگه ای و بیابانی، دریاچه های متعدد، تالاب ها و سدهای مختلف، چشمه های آب گرم و سرد، غارها و آبشارهای زیبا و دیدنی، جنگلهای سرسبز و باطراوت، پارکهای جنگلی و وحش؛ همچون پارک وحش گلستان، وجود جاذبه های تاریخی از جمله برج قابوس، بزرگترین برج آجری جهان و امامزاده ها و مساجد و مدارس قدیمی و جاذبه های فرهنگی با وجود اقوام گوناگون، تنوع در آداب و رسوم، صنایع دستی، موسیقی، هنر، مسکن، پوشش ظاهری، لهجه ها و گویش ها، تنوع در جشن ها و عروسی ها، همچنین وجود ورزش های سنتی مانند کشتی آلیش، کبدی و ورزش سنتی سوارکاری با سه میدان ملی و بین المللی با برگزاری مسابقات جذاب و دیدنی اسب دوانی که هزاران نفر را از تمام نقاط کشور حتی کشورهای همسایه به خود جلب کرده (از جایگاه ویژه ای از نظر پتانسیل های بالقوه و بالفعل توریسم ورزشی در کشور حتی در جهان برخوردار است.

لذا محقق با توجه به توانمندی های توریسم ورزشی استان گلستان در پی پاسخ به سئوالات ذیل می باشد:

۱- توانمندی ها و جاذبه هایی که باعث توسعه صنعت گردشگری ورزشی استان گلستان می شود کدامند؟

۲- توسعه صنعت گردشگری ورزشی چه نقشی در اشتغال و درآمد مردم استان می تواند داشته باشد؟

۳- توسعه صنعت گردشگری ورزشی چه تأثیری در غنی سازی اوقات فراغت گردشگران و مردم استان گلستان می تواند داشته باشد؟

۱-۲: ضرورت و اهمیت تحقیق

بارها و بارها شنیده و خوانده ایم که ایران کشوری با سابقه چند هزار ساله و پیشینه ای کهن، جزو ۱۰ کشور برتر دارای جاذبه های گردشگری جهان است و از لحاظ تنوع زیستی و تنوع جاذبه های طبیعی رتبه پنجم را در جهان دارا می باشد. در زمانی که صنعت گردشگری به یکی از اهرم های قوی اقتصادی در جهان تبدیل شده، کشور ما با داشتن جاذبه های گردشگری فراوان تاریخی، باستانی، زیبایی های طبیعی و پتانسیل های توریسم ورزشی نتوانسته حتی سهم اندکی از این درآمدها را به دست آورد. به

طوری که در جدول رتبه بندی سال های گذشته از نقطه نظر پذیرش گردشگران واخذ درآمد همواره رتبه ای بعد از ۶۰ را داشته و از نقطه نظر هزینه گردشگری نیز رتبه ای بعد از ۴۰ را دارا بوده است و سهم کشور ما از صنعت گردشگری جهان بسیار ناچیز بوده چرا که سهم گردشگری کشور از تولید ناخالص ملی برابر با ۱٪ درصد است [۱۵ و ۱۳]. ما به کشوری تعلق داریم که میتوان گفت؛ از جنبه های اقتصادی، کشوری در حال رشد می باشد. روند پرشتاب اقتصاد جهانی از یک طرف و وجود توانمندی های مناسب در کشورمان برای توسعه صنعت گردشگری ورزشی از سوی دیگر، ضرورت توسعه این صنعت در کشورمان را جهت بهره مندی از منافع اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی آن ضرورتی اجتناب ناپذیر ساخته است. بنابراین یکی از حیطه هایی که می توان با استفاده از آن به گسترش گردشگری در کشور کمک نمود، گسترش و توسعه صنعت گردشگری ورزشی است که به طور بالقوه می تواند سبب جلب تعداد کثیری گردشگر - چه داخلی و چه خارجی - گردد. ایران جزء کشورهایی است که بیش از نیمی از جمعیت آن را نسل جوان تشکیل می دهد و رشد بی وقفه جمعیت در دو دهه اخیر وعدم پیش بینی و برنامه ریزی صحیح در غنی سازی اوقات فراغت و ایجاد اشتغال باعث دغدغه هایی برای مسئولین و مردم شده است. رشد و توسعه صنعت گردشگری به ویژه گردشگری ورزشی نه تنها می تواند دغدغه های فوق را مرتفع سازد بلکه رخوت و افسردگی و بیماریهای جسمانی گوناگونی که جامعه با آن درگیر است را برطرف سازد و سلامت را به خانواده ها و جامعه به ارمغان آورد. لذا ضروری به نظر می رسد که کشور ایران با توجه به ظرفیت ها و توانمندی هایی که در زمینه گردشگری و ورزش دارد با بکارگیری مدیریت بهینه و برنامه ریزی مبتنی بر نگرش علمی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی، بتواند استفاده مؤثر از منابع طبیعی در جذب توریسم ورزشی را فراهم نماید. لذا برای تسریع در این فعالیت، پژوهش و شناسایی مناطقی که دارای پتانسیل های بالفعل و بالقوه در بخش گردشگری و ورزش هستند برای سرمایه گذاری، افزایش مکانهای تفریحی و ورزشی و گسترش انواع ورزش های جدید و متنوع که باعث اشتغال و افزایش درآمد و غنی سازی اوقات فراغت مردم و گردشگران خواهد شد ضروری به نظر می رسد.

۳-۱: اهداف تحقیق

۱-۳-۱: هدف کلی : شناسایی توانمندی های گردشگری ورزشی استان گلستان

۲-۳-۱: اهداف اختصاصی :

- ۱- تعیین رابطه بین توانمندی ها و توسعه صنعت گردشگری ورزشی استان گلستان.
- ۲- تعیین رابطه بین جاذبه ها و توسعه صنعت گردشگری ورزشی در استان گلستان.
- ۳- تعیین رابطه بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و اشتغال مردم استان.
- ۴- تعیین رابطه بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و درآمد مردم استان .
- ۵- تعیین رابطه بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و غنی سازی اوقات فراغت.

۴-۱: سؤالات تحقیق

- ۱- توانمندی هایی که باعث توسعه صنعت گردشگری ورزشی در استان گلستان می شود کدامند؟
- ۲- جاذبه های استان گلستان که باعث توسعه صنعت گردشگری ورزشی می شود کدامند؟
- ۳- توسعه صنعت گردشگری ورزشی چه نقشی در اشتغال مردم استان گلستان می تواند داشته باشد؟
- ۴- توسعه صنعت گردشگری ورزشی چه نقشی در درآمد مردم استان گلستان می تواند داشته باشد؟
- ۵- توسعه صنعت گردشگری ورزشی چه تأثیری در غنی سازی اوقات فراغت گردشگران و مردم استان گلستان می تواند داشته باشد؟

۵-۱: فرضیات تحقیق

- ۱- بین توانمندی ها و توسعه صنعت گردشگری ورزشی استان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۲- بین جاذبه ها و توسعه صنعت گردشگری ورزشی استان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۳- بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و اشتغال مردم استان رابطه معنی داری وجود دارد .
- ۴- بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و درآمد مردم استان رابطه معنی داری وجود دارد.
- ۵- بین توسعه صنعت گردشگری ورزشی و غنی سازی اوقات فراغت رابطه معنی داری وجود دارد .